

WHO จัปมื่อ วิทยุชุมชน ร่วมสร้างสุขภาพทั่วไทย

(A) ส.พ. 4.1/75 (๗ หน้า)

ปกหลัง ๘๔

WHO จับมือ วิทยุชุมชน ร่วมเสริมสร้างสุขภาวะทั่วไทย

คำว่า “**สุขภาพ**” นั้น ถ้าจะแปลความหมายตรงตัว ก็หมายถึง ความเป็นอยู่ที่มีสุข แต่ผู้คนส่วนใหญ่มักเข้าใจว่า หมายถึง ความสมบูรณ์แข็งแรงทางด้านร่างกาย ปลอดจากโรคภัยไข้เจ็บเท่านั้น เพราะนั่นคือความหมายของสุขภาพที่ฝังรากลึกในสังคมมาเป็นเวลายาวนาน ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว เพียงแค่การมีสุขภาพทางกายดี มิได้ทำให้มนุษย์เรามีชีวิตที่เป็นสุขได้อย่างแท้จริง ต่อมา จึงได้มีการขยายฐานคิดของมิติทางด้านสุขภาพให้กว้างออกไป ด้วยการมองสุขภาพในลักษณะขององค์รวม และปรับเปลี่ยนความหมายของสุขภาพ จากที่จำกัดอยู่แค่การปราศจากโรคภัย ไปสู่การมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี มีสุข สมบูรณ์แข็งแรงในทุกๆ มิติ ไม่ว่าจะเป็นทางกาย ใจ สังคม หรือจิตวิญญาณ พร้อมทั้งนิยามคำที่ใช้กล่าวถึงสุขภาพในความหมายใหม่นี้ ว่า “**สุขภาวะ**”

มนุษย์เราจะมีสุขภาวะได้ก็ต่อเมื่อมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง ปราศจากโรคภัย จิตใจแจ่มใส อยู่ในชุมชนที่เข้มแข็ง ท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่ดี ทั้งทางด้านธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม ผู้คนมีความสามัคคี เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน สามารถพึ่งพาตนเองได้ รับผิดชอบต่อหน้าที่ของตน มีสิทธิเสรีภาพ และประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมจรรยา จะเห็นได้ว่า สุขภาวะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของผู้คนในสังคมต่างๆ อย่างแท้จริง ปัจจุบันนี้ องค์การอนามัยโลก และหลายๆ ประเทศจึงหันมาให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสุขภาวะของผู้คนมากขึ้น

สำหรับประเทศไทยเองได้เกิดกระแสตื่นตัวในเรื่องสุขภาพแนวใหม่นี้เช่นกัน แต่การที่จะสร้างให้ผู้คนในสังคมไทยมีสุขภาวะได้นั้น คงไม่ใช่หน้าที่เฉพาะของบุคคล หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หากแต่จำเป็นที่จะต้องมีการร่วมมือกันในทุกภาคส่วนของสังคม ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน หรือภาคประชาชน จึงเป็นที่น่ายินดีที่องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้เข้ามาช่วยสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาวะของประเทศไทยด้วย โดยร่วมมือกับสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ (สปรส.) และเครือข่ายปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนของชุมชนทั่วประเทศ

การที่องค์การอนามัยโลก และสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ เลือกว่าจะใช้จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชนในประเทศไทยเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะนั้น ก็เนื่องด้วยเล็งเห็นว่า วิทยุชุมชนเป็นสื่อของชุมชนอย่างแท้จริง สามารถเข้าถึงผู้คนในชุมชนได้อย่างทั่วถึง แม้ว่าจะเป็นสื่อใหม่ที่เพิ่งเกิดขึ้นในสังคมไทยได้ไม่นานนัก และในขณะนี้ ยังคงอยู่ในกระบวนการทดลองออกอากาศเท่านั้น (อันเป็นสาเหตุของการใช้ชื่อว่าจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน ไม่ใช่สถานีวิทยุชุมชน) แต่ก็สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีให้เกิดขึ้นอย่างประจักษ์แล้วในหลายๆ ชุมชน อันแสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่วิทยุชุมชนมีต่อชุมชน และสังคมประเทศ

ที่สำคัญ วิทยุชุมชนมิใช่เป็นเพียงช่องทางสื่อสารเนื้อหาที่เกี่ยวกับสุขภาวะเท่านั้น หากแต่กระบวนการในงานวิทยุชุมชนเอง ยังเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสร้างสุขภาวะในสังคม ด้วยการให้สิทธิและโอกาสกับทุกคน ทุกกลุ่ม “ได้พูดในสิ่งที่ต้องการพูด ได้ฟังในสิ่งที่ต้องการฟัง” เพราะวิทยุชุมชนเป็น “สื่อที่เกิดจากความต้องการของชุมชน มีการบริหารจัดการและควบคุมตรวจสอบโดยชุมชน ชุมชนร่วมรับผิดชอบและร่วมเป็นเจ้าของ เพื่อใช้สื่อสารรายการที่จัดโดยสมาชิกชุมชน เป็นการบอกเล่าเรื่องราวของชุมชน เพื่อให้ร่วมรับรู้ และมีส่วนร่วมในการแบ่งทุกข์ - บันสุข เพื่อสร้างสันติสุข ให้เกิดขึ้นในชุมชน”

วิทยุชุมชนเป็นการให้สิทธิในการสื่อสารของประชาชน ตามมาตรา 40 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และยังเป็นการให้สิทธิแก่ชุมชนที่จะร่วมกันตัดสินใจกำหนดวิถีชีวิตของชุมชนเอง อันทำให้เกิดบรรยากาศของประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม เป็นการปรับเปลี่ยนทิศทางการสื่อสารจากเดิมที่มีลักษณะแนวตั้ง เป็นแนวระนาบ ที่สร้างความสมดุลของข้อมูลข่าวสารในสังคม วิทยุชุมชนยังเป็นสื่อที่ให้สิทธิในการสื่อสารแก่ผู้ด้อยโอกาสทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม กลุ่มแนวคิดทางเลือก ตลอดจนผู้ขาดโอกาสในการสื่อสารทางวิทยุกระจายเสียงของภาครัฐ และภาคธุรกิจ ฯลฯ กลุ่มคนที่กล่าวมานี้ ถูกละเลยหรือถูกมองข้ามความสำคัญจากสื่อกระแสหลัก แต่สำหรับวิทยุชุมชนแล้วทุกคนมีสิทธิในการสื่อสารเท่าเทียมกัน ไม่จำเป็นต้องมีเงิน ไม่จำเป็นต้องมีชื่อเสียง ไม่จำเป็นต้องมีตำแหน่งสำคัญ ขอเพียงมีใจอาสาสมัครผลิตรายการเพื่อสื่อสาร “ความจริง ความดี ความงาม” จากสภาพความเป็นจริงในชุมชน และทำตามกฎกติกาของวิทยุชุมชนที่ชุมชนร่วมกันกำหนด โดยตอบสนองหลักการวิทยุชุมชนที่เน้นประโยชน์สาธารณะ ไม่ใช่วิทยุชุมชนเพื่อผลประโยชน์ใดของบุคคลหรือกลุ่มคน ไม่ดำเนินการเพื่อหารายได้และกำไรทางธุรกิจ

การสนับสนุนการดำเนินการของสื่อวิทยุชุมชน โดยองค์การอนามัยโลก และสำนักงานปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติในครั้งนี้ เพื่อให้มีการจัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการในทุกภาคของประเทศ อันเป็นการเสริมสร้างศักยภาพการผลิตรายการที่มุ่งผลเพื่อสุขภาวะ ในการกำหนดประเด็นรายการ การพัฒนาเนื้อหารายการ และการออกแบบการนำเสนอรายการ รวมทั้งกระตุ้นให้เกิดเครือข่ายองค์กรภาคประชาชนที่มีความสนใจ และความมุ่งมั่นในการใช้สื่อวิทยุชุมชนเพื่อสร้างสุขภาวะของชุมชน

สรุปสาระสำคัญจากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

จากพื้นที่ตัวอย่าง “จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน”

1. สุขภาวะทางกาย : เน้นการเสริมสร้างให้ร่างกายแข็งแรง โดยยึดชุมชนเป็นศูนย์กลาง อาทิเช่น รายการที่เกี่ยวกับสุขภาพกระแสหลัก นำเสนอเรื่องโรคภัยไข้เจ็บ ที่ระบาดในชุมชนช่วงฤดูกาลต่างๆ หรือรายการที่เกี่ยวกับสุขภาพทางเลือก นำเสนอเรื่องการใช้สมุนไพรในท้องถิ่น ภูมิปัญญา

แพทย์พื้นบ้าน รวมไปถึงการทำเกษตรโดยไม่ใช้สารเคมี และสนับสนุนภูมิปัญญาดั้งเดิมในการทำเกษตรของท้องถิ่น เป็นต้น

2. *สุขภาวะทางใจ* : มุ่งเน้นให้เกิดความผ่อนคลาย สบายจิตใจ อาทิเช่น รายการเพลง ซึ่งในหลายๆจุดปฏิบัติการจะกำหนดว่าต้องเป็นเพลงที่มีเนื้อหาสร้างสรรค์ ไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดี และเปิดโอกาสให้กับศิลปินท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังมีบางรายการที่มุ่งเน้นให้กำลังใจ กระตุ้นให้ผู้ฟังสู้ชีวิตต่อไป โดยนำประสบการณ์ของผู้จัดรายการเองมานำเสนอ

3. *สุขภาวะทางสังคม* : มุ่งสร้างสังคมให้เกิดสันติสุข ทั้งในสังคมระดับเล็ก คือครอบครัวไปจนถึงชุมชน หวังให้ทุกคนกระทำบทบาทหน้าที่ของตนให้สมบูรณ์ เกิดความรัก ความสามัคคีในชุมชน และเกิดความภาคภูมิใจในท้องถิ่นของตน อันนำไปสู่กระบวนการสร้างชุมชนเข้มแข็ง

4. *สุขภาวะทางจิตวิญญาณ* : มุ่งเน้นให้คนปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบตามหลักการของศาสนาต่างๆ โดยในหลายๆจุดปฏิบัติการจะนำเสนอด้วยหลักธรรมเชิงประยุกต์ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจง่าย หรือนำเสนอเรื่องราวของบุคคลในชุมชนที่เป็นตัวอย่างของการดำเนินชีวิตโดยอาศัยหลักคุณธรรม

ข้อมูลเพิ่มเติมของพื้นที่ตัวอย่าง “จุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุชุมชน”

วิทยุชุมชนปาย จังหวัดแม่ฮ่องสอน

เสน่ห์ของเมืองปายอยู่ที่ธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์ ที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวไปเยือน ในช่วง 5-6 ปีที่ผ่านมา เมืองปายกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว จนทำให้ความสงบและวิถีวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมกำลังปะทะกับกระแสวัฒนธรรมจากภายนอก รวมทั้งการทำทลายจากธุรกิจท่องเที่ยว และกำลังซัดกับความต้องการของนักท่องเที่ยว

ทำอย่างไรจึงจะสามารถต้านทานกระแสเหล่านี้ได้ เป็นคำถามของคนเมืองปายดั้งเดิม

“เงินก็อยากได้ แต่วิถีชีวิตและวัฒนธรรมดั้งเดิมของเราต้องคงอยู่!?” จากประเด็นปัญหาดังกล่าว ทำให้ชุมชนเมืองปายเห็นว่า วิทยุชุมชนน่าจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยชุมชนได้ นอกจากจะเป็นช่องทางการสื่อสารของคนในชุมชน ซึ่งไปมาหาสู่กันลำบากแล้ว ที่สำคัญ ยังเป็นการช่วยฟื้นฟูวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของท้องถิ่น เพื่อส่งผลให้เกิดความรักและความภาคภูมิใจในชุมชน รวมทั้งอนุรักษ์ความยั่งยืนแห่งเสน่ห์ และคุณค่าของเมืองปาย

“วิทยุชุมชนทำวิทยุให้มีชีวิตใหม่”

คุณจรูญ ไทยกิจ

ไชน่าเฟืองในการออกอากาศว่า

กฤษณตร หรือ อ้ายวอ

แม้ว่าจะเพิ่งเปิดดำเนินการมาเพียง 6 เดือน แต่วิทยุชุมชนปายได้มีบทบาทและมีความสำคัญอย่างรวดเร็ว เพราะสมาชิกชุมชนสนใจเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้การทำงานวิทยุชุมชน โดยมีปัจจัยสนับสนุนสำคัญ คือ เครือข่ายชุมชนที่เข้มแข็ง แกนนำเครือข่ายที่อุทิศตน สามารถเป็นแหล่งรวมทุนทางสังคมของชุมชน และวิถีชีวิตแบบชนบทดั้งเดิม ที่เต็มไปด้วยความสามัคคี เอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

วิทยุชุมชนปายมีจุดเด่นที่น่าสนใจ คือ การให้โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาสอย่างเต็มที่ อาทิ ผู้พิการทางสายตา เยาวชน ชนเผ่าไทยใหญ่ ชนเผ่าปกากะญอ ผู้เคยติดยาเสพติด เป็นต้น

วิทยุชุมชนสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่

แม้ว่าเชียงใหม่จะเป็นเมืองใหญ่ที่เต็มไปด้วยสื่อกระแสหลักมากมาย แต่วิทยุชุมชนสันป่าตองก็สามารถแหวกวงล้อมของสื่อกระแสหลัก ขึ้นมาครองใจสมาชิกชุมชนในอำเภอสันป่าตองได้ เพราะการให้ความสำคัญกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาดั้งเดิม และเปิดโอกาสให้กับผู้ไร้สิทธิไร้เสียง (voiceless) อาทิ ให้ผู้ติดเชื้อเอดส์ มีโอกาสมาบอกเล่าเรื่องราวของตนเอง พร้อมทั้งให้กำลังใจผู้ติดเชื้อเอดส์ด้วยกัน หรือให้กลุ่มเยาวชนได้สื่อสารแสดงความคิดเห็น และเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองที่จะใช้วิทยุชุมชนเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายเยาวชนในการทำกิจกรรมต่างๆทางสังคมร่วมกัน

รายงานการดำเนินการจุดปฏิบัติการเรียนรู้วิทยุ นำพุทธ:ภทศกานีอายุ 5 ควบเป็นนางแบบบนหน้าปก

นอกจากนี้ วิทยุชุมชนยังช่วยเสริมการทำงานของภาครัฐด้วย อาทิ การสร้างความเข้าใจระหว่างตำรวจกับประชาชน หรือการเผยแพร่ความรู้เรื่องสาธารณสุขของแพทย์จากโรงพยาบาล

วิทยุชุมชนคนไทใต้ จังหวัดสกลนคร

“ใต้” เป็นชนเผ่าดั้งเดิมที่อาศัยอยู่อย่างหนาแน่นบริเวณอำเภอกุสุมาลย์ จังหวัดสกลนคร มีวัฒนธรรมและภาษาเป็นของตนเอง แต่เดิมที่ผ่านมา ชุมชนนี้ชอบฟังรายการวิทยุกระจายเสียงจากประเทศเพื่อนบ้าน ด้วยเหตุผลว่า เพราะพูดภาษาเดียวกัน และรู้สึกว่ วิทยุกระจายเสียงในประเทศไม่

ได้พูดเรื่องของเขา หรือ ไม่ได้เสนอเรื่องที่เขาสนใจ แต่เมื่อมีวิทยุชุมชนคนไทส์เกิดขึ้น ภาษาโล้ที่เคยพูดกันเฉพาะในชีวิตประจำวัน และกำลังจะค่อยๆ เลือนหายไป ได้ถูกปลุกขึ้นมาอีกครั้ง ไม่เคยมีใครในชุมชนคิดฝันมาก่อนว่าจะมีโอกาสได้ฟังรายการที่ออกอากาศด้วยภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ของเขา

ภาพในอดีตของสถานีวิทยุก่อตั้ง
ออกอากาศกันที่ห้องครัวของ
บ้านหลังหนึ่ง

วิทยุรายการพูดจาประสาไทส์

ออกอากาศตอน 20.00 - 21.00 น. ทุกวัน

รายการที่ได้รับความนิยมสูงสุด เอชณะละครทีวี
หลังข่าวดี

วิทยุชุมชนคนไทส์เกิดขึ้นได้ด้วยความตั้งใจของแกนนำเพียงแค่มือกี้คนที่ค่อยๆ ขยายแนวคิดไปสู่ผู้คนตามหมู่บ้านต่างๆ ใน 3 ตำบล แม้ตอนแรก คนในชุมชนหลายคนไม่มั่นใจว่า จะสามารถทำวิทยุชุมชนได้ แต่เมื่อถึงวันนี้ วิทยุชุมชนคนไทส์ได้พิสูจน์ตนเองทั้งกับผู้คนในชุมชน และผู้คนภายนอก รวมทั้งสื่อต่างๆ ที่มักแวะเวียนไปดูการดำเนินงานของวิทยุชุมชนแห่งนี้เสมอ ความนิยมของคนในชุมชนนั้นคงแทบจะไม่ต้องพูดถึง เพราะเพียงแค่เดือนแรกที่ออกอากาศ ร้านขายเครื่องรับวิทยุก็สามารถขายเครื่องรับฯ ได้ถึง 300 กว่าเครื่อง นอกจากนี้ ที่นี้ คนจำนวนมากยังเลือกฟังวิทยุชุมชนมากกว่าที่จะดูรายการโทรทัศน์กระแสหลัก เห็นได้จากการที่รายการวิทยุชุมชนที่ออกอากาศในเวลาเดียวกับละครโทรทัศน์หลังข่าว เป็นรายการวิทยุชุมชนที่ได้รับความนิยมสูงสุด และมีคนในชุมชนฟังมากที่สุด

วิทยุชุมชนบุงคล้า จังหวัดหนองคาย

คนที่นี้อยู่ติดป่า (เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูวัว) อยู่ติดน้ำ (แม่น้ำโขง) จุดเน้นของวิทยุชุมชนบุงคล้าตั้งแต่ก่อตั้ง จึงมุ่งหวังที่จะทำให้ทุกสรรพสิ่งอยู่ร่วมกันในชุมชนได้อย่างสันติสุข ไม่ว่าจะเป็นคนกับคน หรือคนกับธรรมชาติ ป่าและน้ำ

ชาวบ้านที่อยู่ติดเขตป่ามักจะมี ความขัดแย้งกับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เนื่องด้วยปัญหาที่ส่งสมมาเป็นเวลายาวนานนับตั้งแต่การประกาศเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ปัญหาดังกล่าวทวีความรุนแรงขึ้น

เรื่อย ๆ จนถึงขนาดมีการสูญเสียชีวิตและทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานป่าไม้ แต่แล้ว ใครจะคาดคิดว่า เมื่อวิทยุชุมชนออกอากาศเพียงแค่วันเดียวเท่านั้น ปัญหาที่เคยมีกลับคลี่คลายลง เพราะต่างฝ่ายต่างมีรายการที่ได้มีโอกาสพูด เล่า ถ่ายทอดความคิด และเหตุผลในการกระทำของตนให้อีกฝ่ายได้ฟัง จนเกิดเป็นความเข้าใจ และหันหน้ามาพูดคุยตกลงกันด้วยเหตุและผล จนในวันนี้ ชาวบ้านให้การยอมรับเจ้าหน้าที่ป่าไม้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน นอกจากนั้น ชาวบ้านและเจ้าหน้าที่ยังเริ่มมีการทำกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ป่าไม้ร่วมกัน อันเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่น่าจะขยายผลในทางนำชื่นชมต่อไป

วิทยุชุมชนบ้านจำรุง จังหวัดระยอง

วิทยุชุมชนบ้านจำรุง เป็นวิทยุที่แสดงจุดยืนชัดเจนว่าจะ เป็นสื่อทางเลือกของชุมชน ที่นำเสนอเฉพาะเรื่องราวในชุมชน โดยคนในชุมชน เพื่อคนในชุมชน ดังนั้น ชาวที่นำเสนอผ่านสื่อกระแสหลัก อื่นๆ แล้ว จะไม่มีการนำมาออกอากาศในวิทยุชุมชน เพราะเห็นว่าสมาชิกในชุมชนสามารถติดตามได้จากสื่อกระแสหลักที่มีอยู่ทั่วไป แต่ถ้าใครอยากฟัง อยากรู้เรื่องราวตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน และที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ของชุมชนบ้านจำรุง จะต้องฟังจากวิทยุชุมชนบ้านจำรุง แห่งนี้แห่งเดียว

วิทยุชุมชนบ้านจำรุง ไม่ได้นำเสนอเฉพาะเรื่องราวข่าวสารในชุมชนเท่านั้น หากแต่ยังเปิดโอกาสให้มีการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ เช่น เพลงที่แต่งขึ้นโดยคนในชุมชน ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับสถานที่ เหตุการณ์ บุคคล หรือแม้แต่สัตว์เลี้ยงในชุมชน อาทิเช่น เพลงไอ้แดง ซึ่งกล่าวถึงสุนัขตัวหนึ่งในหมู่บ้าน หรือเพลงส้มตำจำรุง ซึ่งเป็นร้านขายส้มตำที่มีชื่อเสียงของจังหวัด เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ได้ช่วยสร้างความภาคภูมิใจ เกิดความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกัน เกิดความรัก ความผูกพันท้องถิ่น ทั้งยังเป็นช่องทางการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารภายในชุมชนอีกด้วย

วิทยุชุมชนกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี

การฟื้นฟูจิตวิญญาณดั้งเดิมของชุมชน ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยน้ำใจ ความเอื้ออาทร และการมีคุณธรรมจริยธรรม คือหัวใจสำคัญของวิทยุชุมชนกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ วิทยุชุมชนที่นี่ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างภาครัฐและภาคประชาชน ที่ร่วมกันสนับสนุนวิทยุชุมชนโดยคำนึงถึง

ผู้จัดการรายการเด็กวัยเด็กดี
ตัวแทนกลุ่มเด็กรักความสะอาด
วัยชั้น ป.5

ประโยชน์ที่วิเทศชุมชนมีต่อสมาชิกในชุมชนเป็นสำคัญ

วิเทศชุมชนกิ่งอำเภอเกาะจันทร์ ไม่เพียงแต่จะเน้นการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมเท่านั้น วิเทศชุมชนแห่งนี้ ยังเป็นสื่อกลางในการสร้างพลังของชุมชนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นอีกด้วย ดังตัวอย่าง กรณีนายทุนที่เข้ามาฝังกลบสารเคมีในที่ดินของชุมชน ซึ่งชาวบ้านได้มาแจ้งข่าวแก่วิเทศชุมชน เพื่อให้วิเทศชุมชนจัดเวทีประชาพิจารณ์ขึ้น และในที่สุดนายทุนก็ต้องยอมยกเลิกการฝังกลบสารเคมี และยอมออกไปจากชุมชน

วิเทศชุมชนลานสกา จังหวัดนครศรีธรรมราช

วิเทศชุมชนลานสกา เป็นตัวอย่างของการร่วมมือระหว่างวัดกับชุมชน ที่ทำให้สามารถลดความขัดแย้งที่เกิดขึ้นระหว่างภาครัฐกับวิเทศชุมชนลงได้ ปัจจุบัน วิเทศชุมชนลานสกา ได้กลายเป็นวิถีชีวิตส่วนหนึ่งของผู้คนในชุมชนไปแล้ว เพราะสามารถนำเสนอเรื่องราวที่ตรงกับความสนใจและความต้องการของสมาชิกกลุ่มต่างๆในชุมชน โดยเฉพาะการนำเสนอข้อมูลด้านการเกษตร ด้วยภาษาที่เข้าใจได้ง่าย จากเกษตรกรที่มีประสบการณ์จริง

นอกจากนี้ วิเทศชุมชนลานสกายังมีบทบาทในการปลูกกระแสความตื่นตัวในการค้นหาตัวตน และประวัติความเป็นมาของชุมชนลานสกา โดยเริ่มจากมีการตั้งประเด็น หลังจากนั้น จึงเชิญผู้อาวุโสและผู้รู้ในชุมชนมาพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน จนในที่สุด ชุมชนสามารถขุดค้นจนพบรูปปั้นพระเจ้าศรีธรรมมาโคกราช และวังโบราณลานสกา พร้อมทั้งแท่นหินที่เชื่อกันว่า เป็นที่ประทับของพระเจ้าศรีธรรมมาโคกราช สิ่งที่ถูกค้นพบแห่งนี้ได้กลายเป็นประจักษ์พยาน ที่ยืนยันบทบาทของวิเทศชุมชนลานสกา ได้เป็นอย่างดี

มรรยาท พงษ์ไพฑูลย์

นักวิชาการโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งสื่อภาคประชาชน

15 กันยายน 2546